

XVI Jornada sobre el Càncer de Mama: La personalització en el càncer de mama (22/02/2013)

La personalització en el càncer de mama comença ja pel seu diagnòstic precoç

- *El Programa de cribatge de l'Hospital del Mar ja ha detectat **càncer de mama a 1.125 dones** des del seu inici, ara fa 17 anys*
- *A Catalunya, en aquests moments, hi ha més de 50.000 dones amb un Càncer de Mama*

La medicina personalitzada en càncer és un concepte que ja comença a estar difós arreu. Els últims anys, la recerca a nivell molecular en càncer ha permès afinar en els diagnòstics d'alguns tumors, establint-hi diferenciacions noves que han possibilitat tractaments específics dirigits a la part més vulnerable de la cèl·lula neoplàstica. En càncer de mama existeix un dels paradigmes d'aquesta personalització. Parlar de càncer de mama avui, sense concretar quin tipus de tumor de mama es pateix, no dóna la informació que l'especialista necessita per determinar quin serà el tractament més adequat. Actualment, existeixen tractaments diferents en base a aquesta "personalització" diagnòstica (tractaments hormonals, quimioteràpia, tractaments anti-HER2, etc.).

El proper divendres 22 de febrer d'enguany s'organitza la **XVI edició de la Jornada sobre el Càncer de Mama** i es parlarà de personalització en el tractament però també en un sentit més ampli. El tractament del càncer de mama, d'una manera o altra, ja és personalitzat. Personalitzat pel que fa a l'elecció terapèutica, perquè cadascú tindrà el seu tractament adaptat, que el metge determinarà per cada cas en concret i juntament amb la pacient. Personalització en el tractament, sí, però, i el diagnòstic? La primera de les taules rodones de la Jornada intentarà donar resposta a aquesta qüestió proposant ampliar el zoom i parlant de la **personalització també en el diagnòstic i el diagnòstic precoç**.

Cal personalitzar el procés diagnòstic del càncer de mama?

Un cop existeix una sospita i els professionals comencen a aplicar les diferents tècniques per arribar a un diagnòstic, aquest ja implica personalització, d'una manera o altra, però i el cribatge poblacional? Com es poden incorporar paràmetres per personalitzar quelcom que precisament és poblacional? És a dir, quelcom que es dirigeix de manera massiva a tota una població? El mateix passa amb les proves d'imatge i la medicina nuclear, atès que ambdues tenen un paper crític en el procés diagnòstic. Però s'utilitzen de manera personalitzada? La mamografia és la millor eina per a tothom? Més enllà de la mamografia digital, com s'estan adaptant i millorant les altres tècniques de diagnòstic per la imatge, com les ecografies, les ressonàncies magnètiques, en el diagnòstic del càncer de mama? Caldrà personalitzar-ne l'ús?

A Europa, hi ha un ampli consens tant pel que fa a la periodicitat com al grup d'edat a intervenir: mamografia cada dos anys, entre els 50 i els 69 anys. Però, cal replantejar els dissenys actuals? Aquesta primera taula rodona s'orientarà cap a com caldrà incorporar aquesta personalització en el cribatge. La Dra. Solveig Hofvind, responsable del programa de cribatge de càncer de mama de Noruega, hi aportarà la seva experiència en programes de cribatge. Caldria partir d'una primera entrevista o visita per valorar els factors de risc de cada dona i en base a això decidir el programa de cribatge més adequat? **"L'edat, la història familiar o les pròpies característiques físiques de la dona podrien servir per incorporar variables diferents de seguiment en els programes de cribatge"**, explica el Dr. Francesc Macià, epidemiòleg de l'Hospital de Mar i un dels coordinadors de la Jornada. **"La supervivència de les dones amb càncer de mama està millorant i hi ha una reducció de la mortalitat anual d'un 2,5%. La supervivència als 5 anys és d'un 85% en la població general i del 95%, si el diagnòstic es fa gràcies al cribatge"**, segueix el Dr. Macià. Encara que el diagnòstic precoç és una de les claus pel tractament i curació del càncer de mama, existeixen diferents controvèrsies pel que fa a la recomanació de l'edat inicial de cribatge. El 25% dels tumors de mama afecten a dones entre els 40 i 50 anys però **"No està demostrat que per sota dels 50 anys el cribatge sigui realment eficaç"**, explica el Dr. Xavier Castells, cap del Servei d'Epidemiologia de l'Hospital del Mar. De fet, l'estudi RAFF coordinat pel mateix Dr. Castells i basat en la informació de 1.600.000 dones de l'Estat

Per a més informació: www.parcdesalutmar.cat

Servei de comunicació | Passeig Marítim 25-29 | 08003 Barcelona | Tel. 93 248 30 72 |
Tel. 93 248 34 15 | Tel. 93 316 07 07
Margarida Mas (626 523 034).

espanyol, ja recull els "efectes adversos del cribatge en dones joves". **"Potser incorporar paràmetres de personalització, en aquests programes de cribatge, resoldria aquesta controvèrsia i es podria buscar la manera d'incorporar determinades proves diagnòstiques en alguns grups de dones més joves o espaiar les mamografies en dones sense factors de risc, per exemple"**, explica el Dr. Castells. **"En certa manera, moltes d'aquestes pràctiques ja es fan, però no com a part integral del disseny propi dels programes de cribatge"**.

Com personalitzar el tractament del càncer de mama?

L'aprofundiment en el coneixement de les característiques moleculars i genètiques dels tumors malignes de mama ha permès fer una aproximació més personalitzada del tractament. Però aquesta taula rodona va una mica més enllà i incorpora la perspectiva quirúrgica de la personalització, per exemple, amb la cirurgia oncològica. **"A l'hora de tractar el càncer de mama l'objectiu de millorar la supervivència no ens ha de fer oblidar la finalitat de millorar-la amb una qualitat de vida òptima. Això significa cuidar i minimitzar les seqüeles estètiques d'aquesta patologia, de la cirurgia, del limfedema, la radioteràpia, o les repercussions personals, laborals o psico-socials de la malaltia"**, explica la Dra. Mar Vernet, ginecòloga i coordinadora adjunta de la Unitat de Patologia Mamària de l'Hospital del Mar. Cal tenir cura, per exemple dels desitjos que la pacient pugui tenir de formar una família, en el futur. L'Hospital del Mar ja fa gairebé quatre anys que és el centre català de titularitat pública que més experiència acumula en vitrificació d'òocits de dones amb càncer que han de fer tractaments agressius. Tot això també s'incorpora en aquest concepte de personalització ja que cal, cada cop més, tenir cura de les dones amb càncer de mama des d'una visió molt integral. En aquest sentit el paper que aporten els equips d'infermeria i les gestores de casos de les Unitats Funcionals de Càncer de mama són fonamentals i també tindran el seu espai a la Jornada.

Una visió de 360º: de la Unitat de Patologia Mamària a la recerca

L'Hospital del Mar va ser un dels primers centres de Catalunya que va crear una Unitat que abasta des del diagnòstic precoç -amb el programa més consolidat i amb més anys de registre- fins a la reconstrucció mamària després d'una cirurgia per càncer. La Unitat comprèn tots els especialistes implicats en el diagnòstic: el tractament quirúrgic i oncològic, la rehabilitació, infermeres gestores de casos i una important línia de recerca en càncer. Aquesta recerca, pionera en camps com el càncer triple negatiu, té l'objectiu d'identificar noves dianes terapèutiques i biomarcadors sensibles a la quimioteràpia i també, la detecció de marcadors de resposta, per optimitzar els tractaments des de l'inici i evitar tractaments ineficaços amb múltiples efectes secundaris avançant, cada dia més, cap als tractaments a la carta que comporta una medicina personalitzada d'alta qualitat tècnica i humana.

Programa de Detecció Precoç del Càncer de Mama: Jornada de referència i el registre més antic i consolidat del país

La detecció precoç del càncer de mama es basa en el fet de què és més avantatjós actuar en els estadis preclínic d'aquesta malaltia que quan ja està clínicament establerta. Des que el 1995, l'Hospital del Mar va posar en marxa un programa de detecció precoç de càncer de mama, s'han fet **més de 250.000 mamografies**, que han permès la detecció precoç de més de **1.125 casos de càncer de mama**. Aquest sòlid programa de detecció precoç, el més antic existent i que enguany registra ja 17 anys d'història, ha permès fer un estudi evolutiu del càncer de mama i obtenir dades concretes sobre tots els tipus i subtipus de tumors detectats gràcies al cribatge poblacional. Durant setze anys, la Jornada Anual del Càncer de Mama ha servit per a la trobada de més de 2.000 professionals especialistes en diferents àmbits de la prevenció, el diagnòstic, el tractament i l'avaluació del càncer de mama i s'ha caracteritzat per donar la resposta que es necessita, a l'actualitat, a la malaltia. Alhora, aquesta Jornada sempre ha anat un pas endavant en allò que possiblement preocuparà en breu les pacients com l'eficàcia del cribatge per sota dels 49 anys, els possibles efectes adversos de la detecció precoç, tenir fills després de patir un càncer gràcies a la vitrificació d'òvuls o el seguiment de les dones supervivents al càncer de mama, sortosament cada dia més nombroses.

Per a més informació: [Programa de detecció precoç del càncer de mama](#)

Per a més informació: www.parcdesalutmar.cat

Servei de comunicació | Passeig Marítim 25-29 | 08003 Barcelona | Tel. 93 248 30 72 |
Tel. 93 248 34 15 | Tel. 93 316 07 07
Margarida Mas (626 523 034).